

Stanowisko SMEUnited dotyczące Strategii MŚP

1. Wprowadzenie

SMEUnited z zadowoleniem przyjmuje Strategię MŚP przedstawioną przez Komisję Europejską 10 marca br. Organizacje członkowskie SMEUnited od pewnego czasu apelują o bardziej efektywne warunki ramowe dla europejskich MŚP poprzez przyjęcie długoterminowej strategii UE na rzecz MŚP z jasną wizją do roku 2030, której towarzyszyć powinien szczegółowy plan działania obejmujący konkretne środki oraz harmonogram wdrażania i mechanizmów monitorowania.

Mimo tego, że Strategia MŚP opublikowana wraz ze Strategią Przemysłową była przyjęta w odpowiednim czasie, musiała ulec modyfikacji w związku z wybuchem pandemii COVID-19.

Wirus miał bezprecedensowy wpływ na małe i średnie przedsiębiorstwa. W całej Europie przedsiębiorcy walczą o przetrwanie i obawiają się o przyszłość swoich firm i pracowników. Sytuacja bardziej niż kiedykolwiek wymaga silnego i strategicznego programu uwzględniającego obecne i przyszłe realia, w których funkcjonują MŚP. Dlatego też strategia powinna być zaktualizowana, tak aby odzwierciedlała rzeczywistość gospodarczą MŚP dotkniętych kryzysem COVID-19.

Aby Strategia MŚP była skuteczna, musi być ona wsparta konkretnym budżetem na cele, które wyznacza, oraz konkretnym planem wdrożenia wymienionych środków. SMEUnited zwraca się do Komisji Europejskiej o sporządzenie planu działania dotyczącego wdrażania Strategii MŚP. Plan powinien zawierać określone w czasie cele działań w ramach Strategii, ich średniookresowe operacyjne punkty orientacyjne oraz te instrumenty polityki na rzecz MŚP, które są ujęte w unijnym programie odbudowy gospodarczej, wspierające MŚP w wychodzeniu z kryzysu.

Pozwoliłoby to na ściślejsze powiązanie Strategii MŚP z priorytetami programu prac Komisji Europejskiej, takimi jak Zielony Ład i inicjatywy związane z transformacją cyfrową. W związku z tym plan dawałaby lepszy wgląd w całą politykę unijną w zakresie małych i średnich przedsiębiorstw oraz ułatwiałaby monitorowanie wdrażania Strategii MŚP.

Ponadto dla skutecznego oddziaływania Strategii MŚP, istotne znaczenie ma okoliczność, że jest ona wypracowana w ramach struktur całej Komisji Europejskiej.

Wdrożenie tej Strategii wymaga silnego zaangażowania ze strony władz europejskich, krajowych, regionalnych i lokalnych. Ponadto kluczowe znaczenie będzie miało aktywne zaangażowanie społeczności MŚP i samych przedsiębiorstw. SMEUnited wraz z krajowymi stowarzyszeniami członkowskimi w pełni angażuje się w realizację Strategii MŚP. Razem moglibyśmy wspierać wzrost i dobrobyt rzemiosła i małych i średnich przedsiębiorstw w Europie.

2. Budowanie potencjału operacyjnego i wspieranie przekształceń w kierunku zrównoważonego rozwoju i cyfryzacji

Budowanie potencjału operacyjnego i wspieranie transformacji jest ważnym filarem konkurencyjności i wzrostu europejskich małych i średnich przedsiębiorstw, o czym już wspominaliśmy w naszym „Programie polityki europejskiej dotyczącej MŚP”.

SMEunited z zadowoleniem przyjmuje spostrzeżenie Komisji, że *aby strategia przyniosła rezultaty musi być oparta zarówno na działaniach na szczeblu europejskim, jak i silnym zaangażowaniu Państw Członkowskich. Istotne będzie kluczowe znaczenie aktywnego zaangażowania społeczności MŚP i samych przedsiębiorstw.*

Ponieważ organizacje sieciowe SMEunited są na co dzień blisko przedsiębiorców jako ich zaufani przedstawiciele, jest rzeczą oczywistą, że wszystkie reprezentatywne organizacje MŚP powinny uczestniczyć w realizacji Strategii. Jednakże brakuje zorganizowanego zaangażowania w Strategię reprezentatywnych organizacji MŚP.

Strategia MŚP daje bardzo jasny obraz wyzwań stojących przed małymi i średnimi przedsiębiorstwami. Wśród nich jest przejście na zrównoważone modele/praktyki biznesowe, trudne procedury administracyjne i prawne oraz cyfryzacja.

Teraz bardziej niż kiedykolwiek kluczowe znaczenie będzie miało by rzemiosło i MŚP efektywnie i skutecznie przeszły zieloną i cyfrową transformację. Pandemia COVID-19 poważnie nadwyrężyła potencjał inwestycyjny większości MŚP w całej Europie.

SMEunited docenia działania zaproponowane w Strategii MŚP (takie jak szybkie kursy cyfrowe, doradcy ds. zrównoważonego rozwoju itp.), podkreśla jednak, że mogą one nie mieć oczekiwanego wpływu na pełną transformację. Spodziewaliśmy się większej liczby treści i konkretnych propozycji, które zwiększyłyby tempo cyfryzacji i zrównoważonego rozwoju w MŚP. Wzmocnienie pozycji małych i średnich przedsiębiorstw w transformacji cyfrowej oraz inwestowanie w rozwój i wdrażanie nowych technologii cyfrowych będzie ważnym elementem w zapewnianiu wzrostu i innowacyjności MŚP po zakończeniu kryzysu wywołanego przez COVID-19.

Podobnie jak w przypadku Strategii Przemysłowej, kluczowe znaczenie ma określenie strategii polityki w zakresie podejścia do digitalizacji i ekologizacji gospodarki, wraz z jasną ścieżką i działaniami które należy podjąć.

Ponadto w celu jej realizacji, a także planowania i wdrażania konkretnych działań, zaleca się, aby pracować wielopoziomowo i z udziałem wielu podmiotów. Ma to na celu połączenie nowych inicjatyw z istniejącym już wsparciem dla MŚP w ich cyfrowej i zrównoważonej transformacji, tak na poziomie krajowym, regionalnym, jak i lokalnym.

Dla efektywnego dysponowania pieniędzmi podatników niezbędne jest zaplanowanie środków i dostosowanie ich do ewentualnych działań proponowanych na szczeblu europejskim. Dobrze byłoby również współpracować z reprezentatywnymi organizacjami MŚP w celu opracowania i wprowadzenia w życie działań i polityk wspierających MŚP,

ponieważ mają one bezpośredni i codzienny kontakt z rzemiosłem i MŚP i są najlepiej przygotowane do promowania środków podejmowanych na szczeblu europejskim.

MŚP napędzają zrównoważoną transformację

Transformacja energetyczna jest jednym z największych wyzwań, przed którymi stoją MŚP. Przedsiębiorcy powinni otrzymać silne wsparcie w tej transformacji. Komisja powinna również dokładnie przyjrzeć się skumulowanym skutkom nowych zobowiązań inwestycyjnych dla MŚP, które wynikają np. z Zielonego Ładu. Chociaż SMEUnited i jego członkowie całkowicie popierają ekologiczne ambicje Komisji Europejskiej, przy opracowywaniu nowych polityk, które mają wpływ na MŚP powinna zostać uwzględniona nowa sytuacja finansowa i gospodarcza wielu branż rzemiosła i MŚP. W rzeczywistości bowiem przejście na zieloną gospodarkę jest poważnym wyzwaniem dla firm.

Z zadowoleniem przyjmujemy wsparcie dla doradców ds. zrównoważonego rozwoju i innych usług w tym zakresie, ponieważ są one użytecznym narzędziem wsparcia dla MŚP, które chcą uczynić swoją działalność bardziej zrównoważoną. Widzimy ważną rolę organizacji MŚP we wspieraniu małych i średnich przedsiębiorstw w ich zrównoważonej transformacji, co jest uzupełnieniem działań Europejskiej Sieci Przedsiębiorczości – Enterprise Europe Network. Strategia przewiduje zwiększoną rolę sieci EEN w doradzaniu MŚP, zwłaszcza w zakresie zrównoważonej transformacji. Jednak w ogóle nie wspomina się o roli organizacji MŚP, co jest sprzeczne z głoszoną zasadą, że aby strategia odniosła sukces, kluczowe będzie aktywne zaangażowanie środowiska MŚP i samych przedsiębiorstw.

To słaby punkt Strategii który należałoby skorygować. Ponadto należy pilnie przeprowadzić fundamentalną i strukturalną reformę Europejskiej Sieci Przedsiębiorczości. W rzeczywistości w większości Państw Członkowskich EEN nie dociera do MŚP. Wynika to głównie z faktu, że Komisja nie uwzględnia w wystarczającym stopniu faktu, że organizacje reprezentujące MŚP są zorganizowane w różny sposób w poszczególnych Państwach Członkowskich. EEN ma być siecią przedsiębiorstw, ale w większości regionów reprezentatywne organizacje MŚP nie są w nią zaangażowane, a zatem nie jest możliwe zbudowanie sieci pomiędzy przedsiębiorstwami i organizacjami przedsiębiorstw. Sieć EEN powinna być dostępna dla wszystkich organizacji małych i średnich przedsiębiorców i powinna odzwierciedlać ich różnorodność. Koniecznie musi ona składać się z organizacji reprezentujących MŚP, które stykają się z nimi na co dzień.

Ponadto Komisja przeznacza w 2020 roku 300 milionów euro na wspieranie innowacji w ramach Zielonego Ładu. Należy nie tylko udostępnić dodatkowe zasoby nowym przedsiębiorstwom o wysokim potencjale i zrównoważonych innowacjach, ale także wspierać finansowo tradycyjne MŚP, udzielając dodatkowego wsparcia na rzecz zielonej transformacji. Jako przykład finansowania bardziej zrównoważonego rozwoju w MŚP możemy przytoczyć inwestycje w: Podnoszenie kwalifikacji i przekwalifikowanie pracowników; Dostosowywanie i/lub zastępowanie procesu produkcyjnego oraz opracowywanie produktów ekologicznych spontaniczne lub w wyniku bardziej ekologicznych i zamkniętych łańcuchów dostaw; Przyjęcie innowacyjnych metodologii w celu uzasadnienia roszczeń ekologicznych, takich jak

Środowiskowy Ślad Produktu w UE (EU Product Environmental Footprint); Przystosowanie się do zmian klimatycznych, aby zwiększyć odporność przedsiębiorstw na ekstremalnie nagłe warunki pogodowe; Środki efektywności energetycznej mające na celu redukcję emisji CO₂; oraz czystsze, odnawialne formy energii do wykorzystania dzięki mikrogeneracji w celu odejścia od energii elektrycznej wytwarzanej w oparciu o paliwa kopalniane.

Umożliwienie MŚP czerpania korzyści z Transformacji Cyfrowej

SMEunited z zadowoleniem przyjmuje ogłoszenie w Strategii MŚP, które jest odpowiedzią na nasz wniosek, że *zapewniony zostanie sprawiedliwy dostęp do danych dla wszystkich przedsiębiorstw, zwłaszcza dla MŚP.*

W kontekście dalszego dążenia do cyfryzacji coraz pilniejszy staje się szerszy i prawnie bezpieczny dostęp do danych dla MŚP w relacjach B2B. Dostęp do danych daje ogromne możliwości dla przedsiębiorstw, konsumentów, gospodarki i społeczeństwa. Kryzys COVID-19 pokazał znaczenie cyfryzacji dla naszej gospodarki i społeczeństwa. Dlatego też Europejska Strategia Cyfrowa (European Digital Strategy) powinna być wdrażana ambitnie, a przepisy dotyczące jednolitego rynku cyfrowego powinny być nadal harmonizowane. W szczególności przepisy dotyczące usług cyfrowych i swobodnego przepływu danych.

Poprawa dostępu MŚP do danych powinna być głównym celem wdrażania Europejskiej Strategii na rzecz Danych (European Data Strategy). UE przoduje w zwalczaniu nieuczciwej konkurencji i nadużywania pozycji rynkowej w celu poprawy dostępu do danych dla MŚP.

Aby transformacja cyfrowa zakończyła się sukcesem, poziom ambicji wniosków dotyczących programów Digital Europe i Horizon Europe w następnych Wieloletnich Ramach Finansowych (Multiannual Financial Framework) powinien zostać podniesiony lub przynajmniej utrzymany na poziomie pierwotnych propozycji Komisji Europejskiej.

Tylko 20 proc. małych i średnich przedsiębiorstw w Unii Europejskiej jest w wysokim stopniu zdigitalizowanych (dla porównania wskaźnik dla dużych przedsiębiorstw to 58 proc.). SMEunited z zadowoleniem przyjmuje wszelkie inicjatywy wspierające MŚP w pełnym wykorzystaniu cyfrowych innowacji i kompetencji. Podejście regionalne, możliwość przetestowania rozwiązań cyfrowych przed podjęciem decyzji o inwestycji, zapewnienie szkoleń w zakresie umiejętności cyfrowych, wsparcie w łączeniu się z ekosystemami, sieciami i finansowaniem, to pozytywne cechy zadań przewidzianych dla Europejskich Centrów Innowacji Cyfrowych (European Digital Innovation Hubs).

Konieczne będzie jednak wprowadzenie organizacji reprezentujących MŚP do konsorcjów prowadzących Europejskie Centra Innowacji Cyfrowych, aby zapewnić dobry kontakt z wszystkimi rodzajami MŚP oraz zrozumieć ich potrzeby w zakresie usług, które powinny być neutralne i dostosowane do popytu.

Komisja Europejska zbada również potencjalne problemy z prawami użytkownika danych generowanych w technologii skojarzonej, w szczególności z przemysłowego Internetu rzeczy, aby uniknąć ewentualnych niedogodności dla MŚP. Ponadto zajmie się wdrażaniem chmury

obliczeniowej przez MŚP, na przykład poprzez stworzenie dedykowanego dla tego celu rynku usług świadczonych w chmurze, który zapewni wszystkim podmiotom uczciwe warunki umowne. Od wielu lat jest to jedno z żądań SMEunited. Mamy nadzieję, że Komisja wkrótce przedstawi konkretny wniosek, ponieważ inicjatywa w tej dziedzinie jest nagląca.

Wykorzystywanie talentów i własności intelektualnej.

Dobrze, że w Strategii uznano, że MŚP wciąż stoją przed wyzwaniami związanymi z odpowiednią ochroną swojej własności intelektualnej. SMEunited z zadowoleniem przyjmuje uruchomienie nowego planu działania dotyczącego Własności Intelektualnej. Prawa Własności Intelektualnej mają bezpośredni wpływ na tendencje rozwojowe MŚP, dlatego obok podnoszenia świadomości działania powinny być ukierunkowane na poprawę konkretnych umiejętności MŚP w zakresie nabywania i egzekwowania ochrony własności intelektualnej.

Komisja słusznie włączyła do Strategii działania związane z umiejętnościami zawodowymi, ponieważ dostęp do wykwalifikowanych pracowników jest podstawową kwestią dla każdego zatrudniającego. O niedoborze umiejętności wspomina się zwłaszcza w przypadku MŚP, ale niestety temat ten nie jest dalej rozwijany.

Potrzebne są środki dla wsparcia biznesów, przedsiębiorców, pracowników, praktykantów, nauczycieli i szkoleniowców w obliczu wyzwań związanych z jednoczesną transformacją w obszarach cyfryzacji i zielonej gospodarki. Umiejętności ekologiczne i cyfrowe powinny być uwzględnione we wszystkich ścieżkach kształcenia i szkolenia. Ogólne systemy edukacji muszą wyposażać uczniów i słuchaczy w solidne umiejętności podstawowe, aby umożliwić im dalsze szkolenie i rozwinięcie bardziej miękkich umiejętności, które są niezwykle potrzebne do umiejętnego dostosowania się do szybkich zmian na rynku pracy. W tym kontekście ważne jest, aby wzmocnić wyższe kształcenie i szkolenie zawodowe jako równie istotną alternatywę dla studiów uniwersyteckich. Komisja mogłaby zintensyfikować swoje działania w tej dziedzinie (tak jest już w nowym zaleceniu dotyczącym VET opublikowanym 1 lipca br.). Projekt ustawicznego kształcenia i szkolenia zawodowego w celu podnoszenia umiejętności i przekwalifikowania osób dorosłych musi być realizowany przy zaangażowaniu partnerów społecznych, ponieważ kraje, w których istnieje dobrze funkcjonujący dialog społeczny, dysponują skuteczniejszymi systemami wstępnego i ustawicznego szkolenia zawodowego.

pozytywne jest wprowadzenie szybkich kursów cyfrowych Digital Crash dla pracowników MŚP. Ich udostępnienie związane jednak będzie z rozbudową Centrów Innowacji Cyfrowych, czemu towarzyszyć powinny działania na rzecz doskonalenia umiejętności i szkolenia przedsiębiorców. Komisja powinna ponadto opracować silną strategię polityczną w celu dalszego zwiększania mobilności pracowników wewnątrz UE i w krajach trzecich. Należałoby zatem zbadać możliwość wprowadzenia innych instrumentów ułatwiających przemieszczanie się pomiędzy państwami oprócz uproszczonego systemu wiz UE.

Rozwój umiejętności, zarówno dla pracowników, bezrobotnych, jak i dla przedsiębiorców, ma zasadnicze znaczenie dla ochrony zatrudnienia oraz tworzenia miejsc pracy.

W Komunikacie Komisji, w części dotyczącej przejścia na zrównoważony rozwój i cyfryzację, poświęcono również specjalny ustęp usługom krótkoterminowego wynajmu mieszkań jako szczególnie ważnemu elementowi gospodarki opartej na współpracy oraz możliwościom, jakie ona stwarza. Pod tym względem SMEUnited zauważa, że znaczna część małych i średnich przedsiębiorstw rozwija działalność turystyczną, w tym zakwaterowanie zarówno w hotelach, jak i poza nimi. Firmy te kierują swoją ofertę do segmentu popytu bardzo podobnego – by nie powiedzieć zbieżnego – do tzw. krótkoterminowego najmu. Chcielibyśmy, aby działania Komisji nie tylko promowały zrównoważony i odpowiedzialny rozwój, ale również zapewniały pełną gwarancję uczciwej konkurencji i stosowania tych samych zasad, z uwzględnieniem interesu publicznego.

3. Zmniejszenie obciążeń regulacyjnych i poprawa dostępu do rynku

Institucje Europejskie muszą zapewnić elastyczne otoczenie regulacyjne umożliwiające rozwój MŚP i powinny unikać wprowadzania nowych, uciążliwych przepisów. Stosowanie zasad lepszego stanowienia prawa i unikanie przesadnej transpozycji dyrektyw unijnych do porządku prawnego kraju członkowskiego są ważniejsze niż kiedykolwiek.

SMEUnited z zadowoleniem przyjmuje do wiadomości (...) dążenie (...) Komisji do tego, aby całe przysze prawodawstwo na poziomie europejskim i krajowym było opracowywane z myślą o użytkowniku końcowym.

SMEUnited od lat o to wnioskuje. Niestety droga do osiągnięcia tego celu nie jest w pełni zadowalająca: aby osiągnąć ten cel Komisja zamierza jedynie wykorzystać sieć przedstawicieli MŚP, (choć w ścisłej współpracy z interesariuszami MŚP). Wciąż brakuje gwarancji, że zasady „najpierw myśl na małą skalę” i „jednorazowego podejścia” zostaną zastosowane we wszystkich obszarach polityki. Przy obecnym kryzysie przestrzeganie zasad lepszego stanowienia prawa jest ważniejsze niż kiedykolwiek.

Komisja powinna dalej wzmacniać własne wewnętrzne procesy legislacyjne, m.in. przez Ocenę Wpływu (Impact Assessments) i Test MŚP (SME Test), oraz wprowadzać nowe narzędzia lepszego stanowienia prawa. Chociaż w Strategii stwierdza się, że Test MŚP jest już częścią regularnej oceny i będzie nadal stosowany do wszystkich odpowiednich wniosków Komisji, w praktyce tak się nie dzieje. Nadal istnieje miejsce na poprawę sytuacji, zwłaszcza w zakresie regularnego monitorowania i gromadzenia dodatkowych informacji w celu właściwej oceny stosowania Testu MŚP.

Rada ds. Kontroli Regulacyjnej powinna mieć większe uprawnienia do przekazywania oceny skutków legislacji do właściwej dyrekcji generalnej, gdy jej wpływ na MŚP jest niewystarczająco uwzględniany. Należy w dalszym ciągu zachęcać Państwa Członkowskie do dostarczania danych dotyczących MŚP w celu uzupełnienia przeprowadzanych przez Komisję Testu MŚP i Oceny Wpływu. Ponadto organizacje MŚP powinny być zaangażowane i otrzymywać wsparcie w zakresie dostarczania danych dotyczących MŚP. Ocenę Wpływu należy również stosować w Parlamencie Europejskim i Radzie w przypadku wprowadzenia istotnych zmian do wniosków Komisji. Ostateczna, natychmiastowa, krótka ocena skutków regulacji powinna być wykonywana w końcowym etapie procedury ustawodawczej (rozmowy

trójstronne), by móc zweryfikować, czy wpływ ostatecznego tekstu legislacyjnego odpowiada pierwotnym celom Komisji.

SMEunited wnioskuje o utworzenie grupy zadaniowej ds. MŚP obejmującej różne dyrekcje generalne w celu zapewnienia stosowania zasady „najpierw myśl na małą skalę”. Naszym zdaniem pierwszym krokiem powinno być włączenie przedstawiciela ds. MŚP w prace Rady ds. Kontroli Regulacyjnej, aby zagwarantować, że Test MŚP jest dobrze stosowany. Przedstawiciel ds. MŚP będzie prowadził dialog z Radą ds. Kontroli Regulacyjnej, ale wydaje się, że nie będzie jej częścią, chociaż małe i średnie przedsiębiorstwa są największą grupą stosującą na co dzień europejskie prawodawstwo.

Znoszenie barier poprzez partnerstwa i politykę eksperymentalną

Innowacyjne technologie, produkty i usługi powinny być na wczesnym etapie testowane w nowych regulacyjnych ramach z myślą o ich wdrażaniu zarówno w Europie jak i na świecie. Należy to jednak robić wyłącznie w warunkach neutralnych dla konkurencji, ustalonych zgodnie z obiektywnymi kryteriami, jeśli ich stosowanie nie jest uregulowane w już istniejącym prawie (np. innowacyjne start-upy, MŚP z nowymi modelami biznesowymi, technologiami, usługami lub produktami, które nie są objęte istniejącym systemem prawnym). Ponadto kluczowa jest ścisła współpraca z odpowiedzialnym organem nadzorczym w celu przetestowania i dostosowania modelu, którego dotyczy problem. Gdy projekt będzie odpowiednio zaawansowany (czynnikiem determinującym powinien być czas lub wielkość firmy) powinno nastąpić jego przejście do obowiązującego systemu prawnego.

Ponieważ można oczekiwać dużych wydatków publicznych w celu ożywienia gospodarki, SMEunited ponownie podkreśla potrzebę otwarcia zamówień publicznych dla MŚP.

SMEunited zwraca się do Komisji Europejskiej o ściślejsze monitorowanie stosowania przepisów, zwłaszcza w odniesieniu do podziału na części, uproszczenia związanego z kwalifikacjami 15 Dyrektywy 2014/24/EU w sprawie wymogów dotyczących zamówień publicznych, unikania zbędnych kryteriów oraz dążenie do zawarcia umowy z najbardziej zaawansowanym gospodarczo oferentem. Komisja powinna również sprawdzić, czy potrzebne są dalsze działania, aby zapewnić małymi średnim przedsiębiorcom dostęp do zamówień publicznych.

Ponadto Komisja Europejska powinna oferować szkolenia dla podmiotów publicznych i zainteresowanych przedsiębiorstw w zakresie stosowania nowych przepisów w ramach Programu Jednolitego Rynku. SMEunited zwraca uwagę na potrzebę zwiększenia świadomości odnośnie dokonywania zakupów lokalnie w celu stabilizowania gospodarek regionalnych i zmniejszania wpływu na środowisko. Uważamy jednak, że zapowiedziane wprowadzenie znaku przyjaznego dla MŚP nie przyniesie wartości dodanej.

Wreszcie, biorąc pod uwagę olbrzymi wpływ kryzysu zdrowotnego na rentowność przedsiębiorstw, SMEunited wzywa Komisję Europejską nie tylko do wspierania, ale także do zachęcania Państw Członkowskich do jak najszybszego wdrożenia artykułów 3 i 4 Dyrektywy Upadłościowej. Pociąga to za sobą ustanowienie Mechanizmów Wczesnego Ostrzegania

wspierających przedsiębiorstwa znajdujące się w trudnej sytuacji w analizie ich możliwości i podejmowaniu działań na rzecz ponownego przekształcenia ich w przedsiębiorstwa rentowne.

Transfery biznesowe są skutecznym sposobem ochrony zatrudnienia i tworzenia nowego wzrostu w MŚP. Strategia MŚP słusznie wskazuje na temat transferów biznesowych przedsiębiorstw, jednocześnie wyrażając obawę o utratę znacznej liczby miejsc pracy w MŚP, jeśli takie transfery nie będą miały miejsca. Kryzys COVID-19 z pewnością wpłynie również na transfery biznesowe. Komisja zamierza jedynie wspierać Państwa Członkowskie w "ich wysiłkach".

Komisja powinna zachęcać Państwa Członkowskie do ostatecznego wdrożenia zaleceń z 1994 i 2006 roku. Strategia powinna ponadto zawierać konkretne działania dotyczące tego, w jaki sposób Unia Europejska może wspierać transfery biznesowe. Przydatne byłoby mapowanie ekosystemów przenoszenia przedsiębiorstw w Państwach Członkowskich, a także zachęcanie ich do opracowywania krajowych planów działania w zakresie przenoszenia transferów biznesowych.

Wzmacnianie zasady uczciwego postępowania w relacjach B2B

Oprócz dostępu do finansowania kluczowe znaczenie ma walka z nieuczciwymi warunkami płatności i nieuczciwymi praktykami. Władze publiczne, firmy i konsumenci płacący swoje faktury na czas wspierają i wzmacniają płynność rzemiosła i MŚP. Komisja zapowiedziała, że będzie działać jedynie poprzez wspieranie Państw Członkowskich za pomocą narzędzi monitorowania i egzekwowania. Komisja powinna również przyjąć podejście zerowej tolerancji w zakresie egzekwowania przepisów, przyspieszając postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom Państw Członkowskich.

Komisja dodatkowo zbada skuteczność alternatywnych metod rozwiązywania sporów i mediacji. Chociaż ADR może zaoferować małym i średnim przedsiębiorcom szybsze i bardziej kosztowne rozstrzygnięcie sporów, nie stanowi to rozwiązania dla firm, które cierpią z powodu nieuczciwych warunków płatności i nieuczciwych praktyk. Trzeba zrobić więcej. SMEunited prosi o ograniczenie standardowego terminu płatności w B2B do 30 dni. Przyjęcie takiego rozwiązania pozwoliłoby również znieść niepewność występującą przy interpretacji „rażąco nieuczciwych” warunków płatności. Specyficzne sytuacje w niektórych łańcuchach wartości mogą uzasadniać odstępstwo i stosowanie krótszego lub dłuższego terminu płatności, ale tylko w wyraźnym porozumieniu z sektorem.

Wykorzystanie korzyści płynących z synergii z rynkami światowymi: aby wyjść z kryzysu, europejskie MŚP potrzebują otwartej, a nie protekcjonistycznej polityki handlowej.

Komisja słusznie zauważa, że MŚP odnoszą większe korzyści z handlu dobrze regulowanego niż duże przedsiębiorstwa, które mają więcej środków na pokonywanie barier handlowych. Dlatego ważne jest, aby wspierać otwartą politykę handlową, która opiera się na uczciwych zasadach i współpracy. Nowy pogląd na politykę handlową musi koncentrować się na małych

i średnich przedsiębiorstwach oraz pomagać im w zabezpieczeniu i odbudowie ich łańcucha wartości oraz wspierać je w zmniejszaniu zależności od przedsiębiorstw z krajów trzecich. Komisja Europejska pracuje nad koncepcją otwartej autonomii strategicznej. Wyzwanie polega na połączeniu otwartego handlu z nową rzeczywistością, która wymaga bardziej strategicznej autonomii. Koncepcja ta powinna być opracowana w sposób pozwalający na uniknięcie protekcjonizmu i uwzględniający interesy MŚP. Co więcej, ożywienie gospodarcze zależy od otwartej polityki handlowej, która opiera się na współpracy. Powinna ona polegać na sprawiedliwych zasadach i wzajemności oraz na poszanowaniu zasad WTO. Potrzebne są również konkretne narzędzia podnoszenia świadomości i wsparcia, aby zwiększyć dostęp MŚP do rynków państw trzecich.

Z zadowoleniem przyjmuje się zapowiedź uruchomienia przez Komisję nowego portalu informacyjnego o procedurach i formalnościach celnych. Pozytywne jest to, że Strategia powierza delegaturom UE w krajach, z którymi UE zawarła umowę o wolnym handlu, zadanie udzielania wsparcia MŚP poprzez rozwiązywanie problemów praktycznych związanych z wdrażaniem umów o wolnym handlu. SMEUnited z zadowoleniem przyjmuje również odnowione zobowiązanie Komisji do dalszego uwzględniania specjalnych rozdziałów dotyczących MŚP we wszystkich swoich umowach handlowych wraz ze specjalnymi środkami pomocy dla MŚP.

Szczegółowe i łatwo dostępne informacje na temat treści wszystkich umów o wolnym handlu wpłynęłyby na zwiększenie liczby małych i średnich przedsiębiorstw eksportujących swoje towary. Po raz kolejny ubolewamy jednak nad całkowitym brakiem współpracy strukturalnej i zaangażowania reprezentatywnych organizacji MŚP we wdrażanie i promowanie zapowiedzianych środków.

4. Poprawa dostępu do finansowania

Nie będzie zaskoczeniem stwierdzenie, że pandemia COVID-19, a zwłaszcza środki podjęte w celu powstrzymania rozprzestrzeniania się wirusa, miały dramatyczny wpływ na MŚP w całej Europie. 90 proc. MŚP wskazuje, że doświadczyło negatywnych skutków gospodarczych poprzez zmniejszenie dochodów. Płynność, a w międzyczasie także wypłacalność firm, poważnie ucierpiała.

Aby zagwarantować odzyskanie przez rzemiosło i MŚP płynności niezbędnej do prowadzenia działalności i zapewnienia zatrudnienia, kluczowe znaczenie będzie miało zapewnienie im dostępu do finansowania. Działania podejmowane na szczeblu europejskim z pewnością były pomocne, chociaż w niektórych Państwach Członkowskich przekazywanie środków finansowych MŚP okazało się wyzwaniem. Propozycje przedstawione 27 maja br. powinny wspierać rozwiązywalność w dłuższej perspektywie.

Odpowiedni dostęp do płynności finansowej ma zasadnicze znaczenie dla MŚP w czasie kryzysu, ale również w późniejszej fazie ożywienia gospodarczego. Jak wspomniano wcześniej, uwzględnienie warunków płatności jest dobrym sposobem na poprawę dostępu do płynności. Konieczne jest również zbadanie, czy gwarancje Europejskiego Banku Inwestycyjnego są wystarczające do zaspokojenia rzeczywistych potrzeb MŚP. Przyspieszone

i uproszczone procedury powinny zapewnić przedsiębiorcom szybsze uzyskanie wsparcia finansowego.

Brak dostępu do zróżnicowanego finansowania MŚP uniemożliwia przedsiębiorstwom rozwój i badanie nowych rynków. Zwiększenie możliwości inwestycyjnych w Europejskiej Unii Rynku Kapitałowego pomogłoby w finansowaniu zrównoważonego wzrostu innowacyjnych przedsiębiorstw, które rozpoczynają działalność, oraz MŚP. Wymaga to znacznego uproszczenia sposobu, w jaki małe i średnie przedsiębiorstwa mogą uzyskać dostęp do rynków publicznych.

SMEunited z zadowoleniem przyjmuje fakt, że MŚP znajdują się w centrum Strategii Odbudowy i zgadza się, że naprawa gospodarcza powinna zostać wykorzystana do wzmocnienia konkurencyjności gospodarczej i politycznej Europy oraz przyczynić się do tego, by europejskie MŚP stały się bardziej cyfrowe i ekologiczne. Strategia MŚP powinna stać się częścią Strategii Odbudowy. Kilka programów zaproponowanych w ramach Europejskiego Funduszu Odbudowy, jak nowy Instrument Wypłacalności, ma na celu zapewnienie MŚP niezbędnych instrumentów. Fundusz Odbudowy odblokowuje również dodatkowe środki na Fundusz Rozwoju Obszarów Wiejskich i Politykę Spójności.

Ogólnie SMEunited nalega, aby podjęte środki nadzwyczajne, takie jak wsparcie płynności (opóźnienie w płatności składek na ubezpieczenia społeczne i podatków, gwarancje kredytowe itp.), programy pracy krótkoterminowej, wsparcie dochodów i przywrócenie jednolitego rynku, były kontynuowane tak długo, jak to konieczne.

Co więcej, w solidnym Planie Odbudowy gospodarczej dla MŚP Strategia MŚP jest podstawą. Dobrze rozwiniętej polityce mającej na celu wzmocnienie podwójnej transformacji dla MŚP powinien towarzyszyć silny program rozwoju obszarów wiejskich i miejskich oraz polityka innowacji.

Należy również zadbać, by europejskie fundusze przeznaczone na wsparcie MŚP były przyznawane wyłącznie małym i średnim przedsiębiorcom, również tym o tradycyjnym charakterze.

5. Zarządzanie: partnerstwo UE i Państw Członkowskich na rzecz realizacji celów

Włączenie Strategii MŚP do Semestru Europejskiego powinno zagwarantować szczegółowe działania i poprawić wdrażanie Strategii MŚP na wszystkich poziomach. Służyłoby ono również jako wskaźnik konieczności regularnego przeglądu Strategii.

Wprowadzenie tzw. Unijnego Przedstawiciela wysokiego szczebla ds. MŚP może przyczynić się do utrzymania możliwości zarządzania europejskimi regulacjami. Będzie to jednak możliwe tylko wtedy, gdy Unijny Przedstawiciel ds. MŚP będzie miał wystarczające polityczne kompetencje i uprawnienia, aby zagwarantować politykę przyjazną MŚP.

SMEunited podkreśla, że aktywny wkład organizacji MŚP w opracowywanie, wdrażanie i monitorowanie działań ma kluczowe znaczenie dla odpowiedzi na rzeczywiste potrzeby rzemiosła i MŚP.

Należy również nawiązać zorganizowany i ciągły dialog zarówno z europejskimi, jak i krajowymi stowarzyszeniami handlowymi, tak aby zapewnić wkład tych stowarzyszeń na szczeblu europejskim oparty na ich praktycznych i rzeczywistych doświadczeniach, w możliwie bliskim kontakcie z MŚP. Krajowi wysłannicy ds. MŚP muszą regularnie i terminowo współpracować i konsultować się z krajowymi organizacjami MŚP.

Dlatego wzywamy instytucje europejskie i krajowe do poszanowania procesów konsultacyjnych, zwłaszcza dialogu społecznego.

Wreszcie, z zadowoleniem przyjmujemy fakt, że Komisja wykorzysta obecną definicję MŚP jako kluczowe narzędzie służące ukierunkowaniu działań na przedsiębiorstwa najbardziej potrzebujące.

Bruksela, 29 lipca 2020 r.